

Sygn. akt I C 520/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Maciej Plaskacz

Protokolant sekretarz sądowy Karolina Komorowska

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2016 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. P. (1)**

przeciwko **S. L. (1)**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda P. P. (1) na rzecz pozwanej S. L. (2) kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 520/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 grudnia 2015 r. (k. 2-3) powód P. P. (1) domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanej S. L. (2) kwoty 40.000 zł

z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu oraz zwrotu kosztów procesu. Powód wyjaśnił, że pozostawał z pozwaną w związku małżeńskim, który został rozwiązany przez rozwód wyrokiem z dnia 27 marca 2006 r., natomiast dnia 27 lipca 2005 r. strony zniosły wspólność majątkową małżeńską. Dnia 29 sierpnia 2005 r. strony zaciągnęły wspólnie kredyt na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w G., które to prawo zostało nabyte wyłącznie do majątku pozwanej dnia 30 sierpnia 2005 r. Powód stwierdził, że od tego czasu wyłącznie on spłaca kredyt i dotychczas wydał na ten cel kwotę ok. 40.000 zł.

W odpowiedzi na pozew (k. 61-63) pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. Przyznała zawarcie z powodem umowy majątkowej małżeńskiej

oraz rozwiązanie małżeństwa stron wyrokiem z dnia 27 marca 2006 r. Wskazała, że do października 2005 r. strony mieszkały wspólnie w służbowym mieszkaniu wojskowym przy

ul. (...) w G., które miały prawo wykupić za 5% wartości. Podniosła,

że powód porzucił pozwaną i syna stron oraz związał się z inną kobietą, a przy tym nie chciał,

by pozwana po wykupie mieszkania służbowego stała się jego współwłaścicielką. Dodała,

że powodowi zależało również na zgodzie pozwanej na rozwód bez orzekania o winie. Wyjaśniła następnie, że powód zaproponował pozwanej wyprowadzkę ze wspólnego mieszkania stron i wyrażenie przez nią zgody na rozwód bez orzekania o winie w zamian za wykupienie przez powoda dla pozwanej mieszkania w G., na którą to propozycję pozwana przystała. Z uwagi na brak środków powód zaoferował pozwanej wspólne zaciągnięcie na zakup mieszkania

kredytu, który powód zobowiązał się w całości spłacić. Pozwana powołała się również na oświadczenie pozwanego zawierające takie zobowiązanie, które zostało złożone dnia 1 września 2005 r. z podpisem notarialnie poświadczonym. Finalnie pozwana zajęła stanowisko, że powód nie może wycofać się z zawartej wówczas umowy.

Prawomocnym postanowieniem wydanym na rozprawie dnia 13 października 2016 r. (k. 117) Sąd oddalił wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu.

Na rozprawie dnia 13 października 2016 r. powód cofnął pozew w zakresie żądania zasądzenia kwoty 20.000 zł z odsetkami. Ostatecznie cofnięcie pozwu nastąpiło ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 114). Prawomocnym postanowieniem wydanym na tej rozprawie (k. 118) Sąd umorzył postępowanie co do cofniętej części powództwa.

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu zwyczajnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód P. P. (1) i pozwana S. L. (1) (wcześniej P.) byli małżeństwem od 1988 r. Mają wspólne dziecko – syna M. P., urodzonego w (...) r. Od ok. 2000 r. strony mieszkały wspólnie w służbowym mieszkaniu wojskowym przy ul. (...) w G..

Decyzję o rozstaniu powziął powód, ostatecznie w lipcu 2005 r. Przyczyną decyzji powoda była chęć wprowadzenia zmian w swoim życiu, a przy tym w małżeństwie stron nie układało się już wcześniej.

Dowody:

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 114v-115v., 116-116v.

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

Dnia 27 lipca 2005 r. małżonkowie P. i S. P. (1) zawarli w formie aktu notarialnego umowę majątkową małżeńską, w której z dniem jej zawarcia wyłączyli obowiązującą w ich stosunkach majątkowych wspólność ustawową.

Dowód:

Umowa z dnia 27 lipca 2005 r. – k. 68-69

Dnia 29 sierpnia 2005 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W. jako kredytodawca oraz P. i S. P. (1) jako kredytobiorcy zawarli umowę kredytu o nr (...) - (...) - 203 - (...) w kwocie 19.660 franków szwajcarskich na zakup oraz remont spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...) (§ 2 umowy). Kredyt podlegał zmiennemu oprocentowaniu i miał być spłacany w ratach annuitetowych do dnia 1 sierpnia 2030 r. (§ 6 i 12 umowy). Za zadłużenie wynikające z umowy kredytobiorcy mieli odpowiadać solidarnie (§ 32 umowy)

Dowód:

Umowa z dnia 29 sierpnia 2005 r. – k. 7-13

Dnia 30 sierpnia 2005 r. pozwana za zgodą powoda zawarła z E. R. w formie aktu notarialnego umowę sprzedaży, którą kupiła od E. R. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w G. do majątku osobistego pozwanej. Strony uzgodniły cenę nabywanego prawa na kwotę 45.000 zł i miała być ona zapłacona sprzedającej z kredytu bankowego udzielonego przez bank (...).

Dowód:

Umowa z dnia 30 sierpnia 2005 r. – k. 70-76

Dnia 1 września 2005 r. P. P. (1) sporządził na prośbę pozwanej pismo zawierające następujące oświadczenie: „Oświadczam, że kredyt udzielony przez (...) SA w G. na podstawie umowy kredytu własny kąt hipoteczny nr (...)-(...)-203- (...) z dnia 29.08.2005 r. w kwocie 19.660 CHF zobowiązuję się spłacać osobiście”. Podpis powoda został poświadczony przez notariusza. Powód przekazał oświadczenie pozwanej.

Dowody:

Oświadczenie – k. 77-78

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

Na początku października 2005 r. pozwana wraz z synem stron wyprowadziła się z mieszkania przy ul. (...) w G. do mieszkania przy ul. (...) w G..

Dowody:

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 114v-115v., 116-116v.

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

Od lipca do września 2005 r. powód przekazywał pozwanej kwoty po 1.000 zł miesięcznie na utrzymanie syna. Potem powód łożył po 500 zł na syna do momentu udzielenia przez Sąd Okręgowy w Toruniu w czerwcu 2006 r. zabezpieczenia w toku sprawy rozwodowej polegającego na obciążeniu powoda obowiązkiem uiszczania alimentów w kwocie 1.000 zł miesięcznie.

W 2005 r. pozwana utrzymywała się z minimalnego wynagrodzenia, które wraz z dodatkami wynosiło 650-700 zł. Uzyskiwała ponadto dochód z prowadzenia rozliczeń księgowych dla 3-5 podmiotów w wysokości 30-50 zł od każdego z nich.

Dowody:

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 114v-115v., 116-116v.

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

Dnia 3 sierpnia 2005 r. powód P. P. (1) wniósł do Sądu Okręgowego w T. pozew o rozwiązanie małżeństwa stron przez rozwód bez orzekania o winie.

Podczas posiedzenia pojednawczego dnia 8 grudnia 2005 r. pozwana wniosła o orzeczenie rozwodu z winy powoda. Pismem procesowym z dnia 12 grudnia 2005 r. pozwana wyraziła zgodę na rozwiązanie małżeństwa przez rozwód bez orzekania o winie. Stanowisko to podtrzymała w odpowiedzi na pozew z dnia 17 marca 2006 r., w której zażądała m.in. zasądzenia od powoda na rzecz małoletniego syna stron renty alimentacyjnej w kwocie 1.300 zł miesięcznie, płatnej do jej rąk.

Na rozprawie dnia 27 marca 2006 r. powód wyraził zgodę na alimenty dla dziecka w kwocie 500 zł miesięcznie. W złożonych wówczas zeznaniach powód zawarł stwierdzenia: „Gdy podjąłem decyzję o rozstaniu się, to kupiłem żonie mieszkanie przy ul. (...) w G.. Spłacam kredyt z tym związany w wysokości 50.000 zł. Miesięcznie jest to około 300 zł. Będę to spłacać przez 25 lat.”

Wyrokiem z dnia 27 marca 2006 r. wydanym w sprawie I C 1847/05 Sąd Okręgowy

w T. rozwiązał związek małżeński P. P. (1) i S. P. (2) przez rozwód bez orzekania o winie, powierzył pozwanej władzę rodzicielską nad małoletnim synem stron M. P. urodzonym dnia (...) oraz tytułem udziału powoda w kosztach utrzymania i wychowania małoletniego zasądził od powoda alimenty w kwocie po 1.000 zł miesięcznie płatne do rąk pozwanej. Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez powoda w zakresie rozstrzygnięcia o wysokości alimentów na dziecko. W pozostałej części wyrok ten uprawomocnił się dnia 29 kwietnia 2006 r.

W piśmie procesowym z dnia 16 lutego 2007 r. powód napisał: „w dniu 29.08.2005 r. została zawarta umowa kredytowa z (...) SA na zakup mieszkania dla pozwanej oraz syna M. P., umowa kredytowa jest na nas obojga natomiast spłatę ww. kredytu zobowiązałem się spłacać osobiście pod warunkiem że pozwana zgodzi się na alimenty w wys. 500 zł miesięcznie (...) zamysłem moim było zabezpieczenie syna M. P. i mieszkanie ma być docelowo jego”.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2007 r. wydanym w sprawie I ACa 1480/06 Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że alimenty w kwocie po 1.000 zł miesięcznie zasądzone od powoda P. P. (1) na rzecz małoletniego syna M. P. obniżył do kwoty po 700 zł miesięcznie i oddalił żądania alimentacyjne w pozostałej części.

Dowody:

Pozew w sprawie o rozwód – k. 2 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu
I C 1847/05

Protokół posiedzenia pojednawczego – k. 13 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu
I C 1847/05

Pismo pozwanej z dnia 12 grudnia 2005 r. – k. 14 akt sprawy Sądu Okręgowego
w T. I C 1847/05

Odpowiedź na pozew – k. 18-19 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu I C 1847/05

Protokół rozprawy z dnia 27 marca 2006 r. – k. 24 akt sprawy Sądu Okręgowego
w T. I C 1847/05

Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 marca 2006 r. – k. 4, k. 27 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu
I C 1847/05

Pismo procesowe powoda z dnia 16 lutego 2007 r. – k. 133-134 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu I C 1847/05

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2007 r. – k. 145 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu I
C 1847/05

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 marca 2007 r. w przedmiocie stwierdzenia prawomocności
– k. 165 akt sprawy Sądu Okręgowego w Toruniu
I C 1847/05

Dnia 31 stycznia 2007 r. powód kupił od Wojskowej Agencji Mieszkaniowej
w W. ustanowioną wówczas odrębną własność lokalu przy ul. (...)
w G. o wartości rynkowej 67.791 zł (lokal) i 2.059 zł (udział w gruncie) za cenę 5.448,55 zł, która została ustalona z zastosowaniem bonifikat. Jako jeden z dokumentów okazanych notariuszowi, przed którym zawarto umowę, zostało wymienione zaświadczenie Urzędu Miejskiego w G. z dnia 2 listopada 2005 r. stwierdzające, że lokalu mieszkalne oznaczone numerami od 1 do 14 znajdujące się w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w G. spełniają wymogi samodzielnych lokali mieszkalnych.

W styczniu 2006 r. powód przeszedł na emeryturę wojskową, a pod koniec 2006 r. złożył wniosek o wykup mieszkania.

Informacje o możliwości wykupu mieszkań służbowych pojawiły się już w 2005 r.

Dowody:

Umowa z dnia 31 stycznia 2007 r. – k. 79-82

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 114v-115v., 116-116v.

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

W 2008 r. pozwana zawarła nowy związek małżeński i wraz z synem M. P. przeprowadziła się do mieszkania męża. Po ok. dwóch miesiącach wynajęła lokal przy ul. (...) w G..

Dowód:

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

W 2013 r. we wniosku o podział majątku wspólnego P. P. (1) domagał się pierwotnie objęcia działem prawa do lokalu przy ul. (...) w G. oraz rozliczenia spłaconych przez niego rat kredytu zaciągniętego na nabycie prawa do lokalu. Ostatecznie jednak zrezygnował z tych żądań ze względu ich niedopuszczalność w sprawie o podział majątku wspólnego.

Dowody:

Wniosek o podział majątku wspólnego z dnia 26 września 2013 r. – k. 2 akt sprawy I Ns 1505/13

Pismo procesowe wnioskodawcy z dnia 7 października 2014 r. – k. 125 akt sprawy I Ns 1505/13

Wszystkie wymagalne raty kredytu udzielonego przez (...) na podstawie umowy z dnia 29 sierpnia 2005 r. były płacone przez powoda. Zadłużenie na dzień 1 września 2016 r. wynosiło 13.240,80 franków szwajcarskich.

Dowody:

Potwierdzenia operacji – k. 14-48

Pismo banku (...) z dnia 1 czerwca 2016 r. – k. 113

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 115v.-116

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów oraz zeznań stron.

Autentyczność i rzetelność dokumentów, z których przeprowadzono dowód i które wymieniono powyżej, nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Istotne dla rozstrzygnięcia rozbieżności stanowisk stron dotyczyły głównie treści uzgodnień poczynionych w końcowej fazie ich związku małżeńskiego, a dotyczących szeroko rozumianych warunków rozstania. Przy ocenie zeznań stron Sąd nie ograniczył się do ich skonfrontowania ze sobą, ale odwołał się również do wcześniejszych oświadczeń składanych w toku sprawy rozwodowej i sprawy o podział majątku wspólnego.

W ocenie Sądu, zeznanie żadnej ze stron odnośnie do uzgodnień poczynionych w 2005 r. nie zasługuje w pełni na uwzględnienie.

Nie jest wiarygodne twierdzenie powoda, by jego zgoda na spłatę kredytu zaciągniętego na zakup prawa do lokalu przy ul. (...) w G. stanowiła prosty ekwiwalent zgody pozwanej na żądanie alimentów na syna jedynie w kwocie 500 zł miesięcznie. Po pierwsze bowiem, łączne dochody pozwanej nie przekraczały wówczas kwoty 1.000 zł miesięcznie i trudno zakładać, by godziła się ona na rezygnację z uzyskania od powoda odpowiednich środków na utrzymanie syna. Po wtóre, przez trzy ostatnie miesiące wspólnego zamieszkiwania stron powód przekazywał pozwanej po 1.000 zł miesięcznie na utrzymanie syna. Wypłacaną jej dobrowolnie kwotę obniżył do kwoty 500 zł dopiero po wyprowadzce i wymeldowaniu żony oraz syna. Nieracjonalne ze strony pozwanej byłoby wyrażenie zgody rozpoczęcie prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego

z jednoczesnym wyrażeniem zgody na otrzymywanie o połowę niższych świadczeń od powoda. Bardziej prawdopodobna wydaje się wersja pozwanej, że powód po osiągnięciu celu w postaci doprowadzenia do faktycznego rozstania z pozwaną utracił zainteresowanie

w dalszym finansowaniu potrzeb syna we wcześniejszym rozmiarze. Z zeznań powoda, kwestionowanych wprawdzie przez pozwaną, wynika przy tym, że zbiegło się to w czasie

z wejściem przez niego w związek z inną kobietą, która wkrótce zaszła w ciążę z powodem

i we wrześniu 2006 r. urodziła dziecko. Okoliczności te tłumaczyłyby obniżenie wsparcia udzielanego synowi stron.

Nie są również wiarygodne twierdzenia pozwanej, by strony zawarły kompleksową umowę co do warunków rozstania, w której powód zobowiązał się do spłaty kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania przy ul. (...), uiszczania alimentów na syna stron w kwocie po 1.000 zł miesięcznie, sfinansowania studiów pozwanej i wyrażenia zgody

na rozwód z winy powoda, natomiast pozwana zgodziła się jedynie na dobrowolną wyprowadzkę z mieszkania przy ul. (...) w G. i nieutrudnianie postępowania w sprawie o rozwód. W swoich zeznaniach pozwana podała przy tym, że miała się ona również później zrzec alimentów na jej rzecz. Trudno ustalić, co miałoby kierować powodem przy wyrażeniu zgody na takie ustalenia, skoro wyłączenie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej mógł uzyskać w razie orzeczenia rozwodu bez orzekania o winie. Poczynienie tak złożonych ustaleń wymagałoby również precyzyjnego planowania przez obie strony, które pozostawały wówczas w konflikcie. Dodatkowo, późniejsze zdarzenia przebiegały dość dynamicznie, a zachowania stron nie wskazują na realizowanie przez nie jakiś wcześniej poczynionych planów. Świadczy o tym obniżenie przez powoda kwot wypłacanych pozwanej dobrowolnie na potrzeby syna o połowę po wyprowadzce pozwanej, zmienne w toku sprawy rozwodowej stanowisko pozwanej co do orzekania o winie oraz spór sądowy dotyczący wysokości alimentów na rzecz wspólnego syna. Dodatkowo można oczekiwać, że w razie uzgodnienia tak rozbudowanego porozumienia co do warunków rozstania strony zadbałyby o jego utrwalenie na piśmie, natomiast jedynym materialnym śladem zobowiązań stron jest pisemne oświadczenie powoda o przyjęcie obowiązku samodzielnej spłaty kredytu.

Podsumowując, same zeznania stron złożone w niniejszej sprawie wykazują ograniczoną przydatność dla precyzyjnego ustalenia treści uzgodnień, które towarzyszyły zawarciu umowy kredytu w sierpniu 2005 r.

Dochodzone pozwem roszczenie opiera się na art. 376 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych. Poza sporem pozostaje to, że obie strony są współdłużnikami w stosunku kredytowym z bankiem, a powód w okresie od września 2005 r. do chwili obecnej samodzielnie i w całości spłacał raty kredytu. W tej sytuacji zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia ma rekonstrukcja stosunku prawnego między stronami, do którego odwołuje się art. 376 § 1 k.c. w zdaniu pierwszym. Nie ulega wątpliwości, że strony podjęły działania w celu uregulowania tego stosunku prawnego, czego dobitnym dowodem jest złożenie przez powoda dnia 1 września 2005 r. oświadczenia

z podpisem notarialnie poświadczonym, w którym zobowiązał się „osobiście spłacać” kredyt udzielony przez bank (...). Nie ulega również wątpliwości, że oświadczenie to zostało sporządzone na prośbę pozwanej, do niej było

adresowane i do niej dotarło. Zarówno to oświadczenie, jak i zachowania pozwanej noszą przy tym cechy oświadczeń woli. Oświadczenia takie doprowadziły do zawarcia umowy regulującej stosunek wewnętrzny między dłużnikami solidarnymi, przy czym rekonstrukcja jej treści nastęrcza trudności

ze względu na utrwalenie na piśmie jedynie oświadczenia powoda. W tym stanie rzeczy należy odwołać się do ogólnych reguł wykładni umów wyrażonych w art. 65 § 2 k.c., w myśl którego w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się jej dosłownym brzmieniu. Całokształt dostępnego Sądowi materiału procesowego pozwala na rekonstrukcję następującego kontekstu towarzyszącego uregulowaniu przez strony zasad spłaty kredytu. Po pierwsze, decyzja o rozstaniu stron została powzięta przez powoda, a towarzyszyła jej chęć powoda rozpoczęcia nowego etapu w życiu, w którym nie było miejsca na wspólne zamieszkiwanie z pozwaną i synem. Sytuacja taka rodziła

z pewnością u powoda dyskomfort na płaszczyźnie etycznej, co uzasadnia istnienie woli powoda zrekompensowania małżonce i synowi faktu rozstania przez zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych. Jednocześnie poczynienie starań o zaspokojenie tych potrzeb stanowiło działanie o charakterze quasi-alimentacyjnym tak wobec pozwanej, jak i wobec wspólnego dziecka stron. Wydaje się, że powód podobnie postrzegał wzięcie na siebie obowiązku spłaty kredytu, skoro przywoływał ten fakt jako argument za obciążeniem go niższymi alimentami

w procesach, w których kwestia ta była rozstrzygana. Po drugie, w 2005 r. zaczęły rysować się możliwości wykupu z 95% bonifikatą zajmowanego przez strony służbowego mieszkania wojskowego, o czym świadczy m.in. to, że już w listopadzie 2005 r. Urząd Miejski

w G. wydał zaświadczenia o samodzielności lokali, co stanowiło jeden z etapów wyodrębniania lokali w celu ich zbycia lokatorom. Wbrew zatem twierdzeniom powoda,

w lipcu 2005 r. mógł on planować nabycie zajmowanego lokalu służbowego na bardzo korzystnych warunkach, a przy tym musiał mieć świadomość, że w razie trwania związku małżeńskiego i dalszego zajmowania lokalu przez pozwaną stałaby się ona jego współwłaścicielką. Po trzecie, zamysłem obu stron towarzyszącym nabyciu lokalu przy

ul. (...), który był podnoszony w toku sprawy rozwodowej i niniejszej sprawy, było to, by mieszkanie ostatecznie trafiło do wspólnego dziecka stron. Wymienione okoliczności tworzyły, w ocenie Sądu, kontekst, w którym doszło do uzgodnienia warunków nabycia lokalu do majątku powódki oraz warunków spłaty zaciągniętego na ten cel kredytu. Inne przytaczane przez strony okoliczności, jak wysokość alimentów dla syna, sfinansowanie studiów powódki, czas opuszczenia lokalu przy ul. (...) w G. czy stanowisko co do żądania ustalenia winy w rozpadzie związku w toku sprawy rozwodowej, miały charakter marginalny dla ustaleń co do warunków spłaty kredytu. Zauważyć wszak wypada, że strony musiały być świadome, iż o wysokości alimentów czy ustaleniu winy ostatecznie rozstrzyga Sąd, a wola stron w tym zakresie nie jest decydująca. W tym stanie rzeczy propozycja powoda nabycia mieszkania do majątku pozwanej

motywowana była z jednej strony względami natury etycznej i quasi-alimentacyjnej, a z drugiej – chęcią stworzenia pozwanej i synowi warunków do jak najszybszego opuszczenia mieszkania zajmowanego przez powoda. Nie można jednak uznać, by strony nadały wyprowadzce pozwanej i syna charakter obowiązku prawnego będącego świadczeniem. Gdyby tak było, można

by oczekiwać żądania przez powoda lepszego zabezpieczenia wykonania tego obowiązku, choćby przez ujęcie go w formie pisemnej. W opisanej sytuacji Sąd nie dostrzegł uzgodnienia nałożenia żadnych obowiązków prawnych na pozwaną w umowie regulującej warunki spłaty kredytu. Z punktu widzenia powoda jego zobowiązanie do spłaty kredytu miało zatem charakter nieodpłatny, a prawną przyczyną zawarcia umowy było dokonanie przysporzenia na rzecz pozwanej, bez ekwiwalentu z jej strony (causa donandi). Stanowisko to znajduje wsparcie w następujących okolicznościach. Przede wszystkim, powód ograniczył się do sporządzenia oświadczenia zawierającego zobowiązanie do samodzielnej spłaty kredytu, nie żądając w zamian od pozwanej złożenia żadnych pisemnych zobowiązań. Dodatkowo, jeszcze w toku sprawy rozwodowej powód sam wskazywał na bezpłatny charakter przysporzenia na rzecz pozwanej, używając w swoich zeznaniach słów: „Gdy podjąłem decyzję o rozstaniu się, to kupiłem żonie mieszkanie przy ul. (...) w G.” (rozprawa z dnia

27 marca 2006 r.). Dopiero w toku postępowania przed Sądem drugiej instancji powód zaczął reprezentować stanowisko, że nabycie mieszkania było powiązane ze zgodą pozwanej na alimenty określonej wysokości. W ocenie Sądu, stanowisko to stanowiło wyłącznie wyraz obranej przez powoda taktyki procesowej ukształtowanej po niezgodnym z jego oczekiwaniami rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji w przedmiocie alimentów. Trzeba ponadto odnotować, że przyjmując na siebie spłatę kredytu, powód mógł liczyć na to, iż po wyprowadzce pozwanej i ustaniu

związku małżeńskiego uzyska możliwość korzystnego nabycia zajmowanego mieszkania służbowego wyłącznie do własnego majątku. Oczekiwania tego nie można jednak powiązać z jakimkolwiek świadczeniem ze strony pozwanej, do którego miałyby się ona zobowiązać w chwili uzgadniania warunków spłaty kredytu. Podsumowując należy stwierdzić, że strony zawarły umowę regulującą warunki spłaty kredytu zaciągniętego na nabycie prawa do lokalu przy ul. (...) w G. polegającą na tym, że obowiązek spłaty tego kredytu w całości przyjął na siebie powód, przy czym jego zobowiązaniu nie towarzyszyło żadne zobowiązanie o charakterze prawnym ze strony pozwanej. Umowa ta została zawarta na czas określony odpowiadający okresowi spłaty kredytu. W chwili jej zawierania obie strony miały świadomość, że czas ten wynosi 25 lat, gdyż pisemne oświadczenie powoda z podpisem notarialnie poświadczonym zostało złożone 3 dni po zawarciu umowy kredytowej z bankiem. Należy podkreślić, że opisana umowa mieści się w granicach swobody umów, mimo że nie można jej zakwalifikować do żadnego z kodeksowych lub pozakodeksowych typów umów nazwanych.

Sąd nie dostrzegł w okresie między rozpoczęciem spłaty kredytu a zamknięciem rozprawy w niniejszej sprawie żadnych zdarzeń, które wpływałyby na treść lub istnienie umowy między stronami określającej warunki spłaty kredytu. Sam powód zeznał, że pozwana nie przystała na składane przez niego propozycje dotyczące zmiany uzgodnionych zasad spłaty. Nie była przy tym dopuszczalna jednostronna zmiana umowy przez powoda, gdyż wypowiedzenie umowy lub jej warunków musiałyby mieć wyraźną podstawę w przepisach prawa pozytywnego lub treści umowy. Nie doszło również do odpadnięcia przyczyny prawnej umowy. Dodatkowo, strony nie zastrzegły żadnych ograniczeń w sposobie korzystania przez pozwaną z lokalu przy ul. (...) w G., stąd też wynajęcie go przez pozwaną w 2008 r. nie może być uznane za naruszenie warunków umowy. Jedyne ograniczenie uprawnień właścicielskich pozwanej wobec prawa do lokalu polega na dorozumianym wyłączeniu uprawnienia pozwanej do zbycia lokalu, a istnienie takiego ograniczenia wynika ze zgodnego zamiaru stron przekazania lokalu synowi w bliżej nieokreślonej przyszłości. Ograniczenie to nie jest skuteczne wobec osób trzecich, ale zbycie lokalu przez pozwaną mogłoby wpłynąć na dalsze trwanie umowy stron co do warunków spłaty kredytu. Należy jednak podkreślić, że sytuacja taka dotychczas nie wystąpiła.

Reasumując, spłacając samodzielnie kredyt uzyskany w banku (...) w sierpniu 2005 r. powód wykonał swój obowiązek wobec pozwanej wynikający z umowy zawartej z nią i regulującej warunki spłaty kredytu między współdłużnikami solidarnymi. Treść umowy wyłącza jednocześnie jakiegokolwiek roszczenia regresowe powoda wobec pozwanej, skoro w stosunku wewnętrznym z pozwaną powód przyjął na siebie obowiązek spłaty całości kredytu.

Z podanych względów, na podstawie art. 376 k.c., powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Pozwana poniosła koszty procesu w wysokości 2.417 zł, na które składały się: opłata skarbową od złożenia pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego adwokatem w kwocie 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm., w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. poz. 1800). Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, kosztami tymi został obciążony powód.